

**PAYARIQ TUMANLARARO
IQTISODIY SUDI**

141300, Payariq shahri,
Payariq
50 yilligi ko'chasi, 4-uy

**PAYARIK INTER-DISTRICT
ECONOMIC COURT**

141300, Payarik, Payarik
50th Anniversary street, 4

Tel: (66) 425-17-35

www.oliysud.u

e-mail: i.payariq@sud.uz

[Z](http://www.oliysud.u)

**Ўзбекистон Республикаси номидан
ҲАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ**

2022 йил 25 март

Оқдарё
тумани

4-1406-2201/365-сонли
иш

Пайариқ туманлараро иқтисодий суди судья Б.Х.Жураевнинг раислигида, Ж.Турсуновнинг суд мажлиси котиблигида, даъвогар “Самарқанддонмаҳсулотлари” акциядорлик жамияти вакили Б.Мурахуров (2022 йил 09 март кунги №62/8-02-сонли ишончнома асосида) иштирокида, Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Самарқанд вилоят ҳудудий бошқармасининг даъвогар “Самарқанддонмаҳсулотлари” акциядорлик жамияти манфаатида жавобгар – Пахта селецияси, уруғчилиги ва етиштириш агротехнологиялари илмий-тадқиқот институти Самарқанд илмий-тажриба станциясига нисбатан киритган даъво аризасини “Агробанк” акциядорлик тижорат банки Оқдарё филиали биносида очиқ сайёр суд мажлиси муҳокамасида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

а н и қ л а д и :

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Самарқанд вилоят ҳудудий бошқармаси судга даъво аризаси билан мурожаат қилиб, унда даъвогар “Самарқанддонмаҳсулотлари” акциядорлик жамияти (бундан буён матнда даъвогар деб юритилади) ва жавобгар Пахта селецияси, уруғчилиги ва етиштириш агротехнологиялари илмий-тадқиқот институти Самарқанд илмий-тажриба станцияси (бундан буён матнда жавобгар деб юритилади) ўртасида 2022 йилги ғалла ҳосили учун “Давлат эҳтиёжлари учун бошокли дон харид қилиш бўйича” контрактация шартномаси тузилганлигини, шартнома шартларига кўра даъвогардан 2022 йил ҳосили учун олинган уруғлик ҳисобидан 28973093 сўм қарз бўлиб қолганлигини билдириб, даъвогар фойдасига жавобгардан 28973093 сўм қопланмаган бўнакни ундириб беришни ва

даъво аризасини Савдо-саноат палатаси вакили иштирокисиз кўришни сўраган.

Суд муҳокамасининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган бўлса-да, савдо-саноат палатаси ва жавобгар суд мажлисида ўз вакили иштирокини таъминламади.

Ўзбекистон Республикаси иқтисодий процессуал кодекси (бундан буён матнда ИПК деб юритилади)нинг 170-моддаси 3-қисмига мувофиқ, суд ишни уларнинг вакили иштирокисиз кўриб чиқишни лозим топди.

Суд мажлисида иштирок этган даъвогар вакили ўз тушунтиришида, жавобгар суд кунига қадар қарздорликни бартараф этганлигини билдириб, суддан даъво аризани қонуний кўриб чиқишни сўради.

Суд, даъвогар вакилининг тушунтиришларини тинглаб, ишдаги ҳужжатларга ҳуқуқий баҳо берган ҳолда қуйидагиларга кўра даъвони қаноатлантиришни рад этишни лозим топди.

Аниқланишича, даъвогар ва жавобгар ўртасида 2021 йил 21 сентябрда №157-сонли бошоқли дон харид қилиш бўйича контрактация шартномаси тузилган.

Ўзбекистон Республикаси фуқаролик кодекси (бундан буён матнда ФК деб юритилади)нинг 465-моддасига кўра, контрактация шартномасига мувофиқ қишлоқ хўжалиги маҳсулотини етиштирувчи қишлоқ хўжалиги маҳсулотини қайта ишлаш ёки сотиш учун бундай маҳсулотни харид қиладиган шахсга - тайёрловчига шартлашилган муддатда топшириш (топшириб туриш) мажбуриятини олади, тайёрловчи эса бу маҳсулотни қабул қилиш (қабул қилиб туриш), унинг ҳақини шартлашилган муддатда белгиланган баҳода тўлаш (тўлаб туриш) мажбуриятини олади.

Шартноманинг 1.1-бандига асосан “Хўжалик” “Тайёрловчи”га 2021 йил ҳосилидан 24,6 гектар ер майдонидан давлат стандарти бўйича шартноманинг 1.2-бандида кўрсатилган маҳсулотни топшириш мажбуриятини, “Тайёрловчи” эса “Хўжалик”ни ушбу шартномада белгиланган тартибда бошоқли дон уруғлиги билан таъминлаш, етиштирилган маҳсулотни қабул қилиб олиш ва унинг ҳақини тўлаш мажбуриятини олади.

Шартноманинг 3.3-бандига асосан, ушбу шартнома бўйича “Хўжалик” уруғлик қийматининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдорда олдиндан, қолган фоизини уруғликни олган пайтдан бошлаб 60 кундан кечиктирмасдан тўлаб беради.

Даъвогар томонидан шартнома шартларини лозим даражада бажарилиб, жавобгарга ҳисоб-фактура ва юк хатлари орқали шартномада белгиланган тартибда бошоқли дон уруғлиги етказиб берилган.

Бироқ, жавобгар томонидан шартнома шартларини лозим даражада бажарилмасдан, даъвогарга етказиб берилган бошоқли дон уруғлиги ҳақи ўз вақтида тўлаб берилмаган, натижада «Асосий_қарз_суммаси» сўм қарздор бўлиб қолган.

Мазкур ҳолат ишдаги мавжуд ҳужжатлар, шартнома, солиштирма далолатнома, маълумотнома, ҳисоб-фактура ва юк хатлари билан ҳам ўз исботини топган.

ФКнинг 236-моддасига мувофиқ, мажбуриятлар мажбурият шартларига ва қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ, бундай шартлар ва талаблар бўлмаганида эса — иш муомаласи одатларига ёки одатда қўйиладиган бошқа талабларга мувофиқ лозим даражада бажарилиши керак.

Жавобгарнинг даъвогар олдида 28973093 сўм қарздор эканлиги ишда мавжуд далиллар билан ўз тасдиғини топди.

Бироқ, даъвогарнинг тушунтириши ва тақдим қилган маълумотномасидан кўринишича, жавобгар қарздорликни суд кунига қадар бартараф этган.

Суд шу сабабли даъвогарнинг даъво талабини қаноатлантиришни рад этишни лозим топди.

ИПКнинг 118-моддаси бешинчи қисмига асосан, даъвогарнинг талаблари у судга мурожаат қилганидан сўнг жавобгар томонидан ихтиёрий равишда қаноатлантирилса, суд харажатлари жавобгарнинг зиммасига юклатилади.

Юқоридагиларга кўра суд, жавобгар томонидан қарздорлик бартараф этилганлиги сабабли даъвогарнинг даъво талабини қаноатлантиришни рад этишни, жавобгардан даъвогар фойдасига олдиндан тўланган 21600 сўм почта харажатини, Республика бюджети суд ҳокимияти органларини ривожлантириш жамғармасига 579461.86 сўм давлат божини ундиришни лозим топди.

Бинобарин, ИПКнинг 112, 118, 176-179-моддаларига асосланиб, суд

қ а р о р қ и л д и :

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Самарқанд вилоят ҳудудий бошқармасининг даъво аризасини қаноатлантириш рад этилсин.

Пахта селецияси, уруғчилиги ва етиштириш агротехнологиялари илмий-тадқиқот институти Самарқанд илмий-тажриба станциясидан “Самарқанддонмахсулотлари”

акциядорлик жамияти фойдасига 21600 сўм почта харажатлари ундирилсин.

Пахта селецияси, уруғчилиги ва етиштириш агротехнологиялари илмий-тадқиқот институти Самарқанд илмий-тажриба станциясидан Республика бюджети суд ҳокимияти органларини ривожлантириш жамғармасига 579461.86 сўм давлат божи ундирилсин.

Ҳал қилув қарори қабул қилинган кундан бир ой муддат ўтгач қонуний кучга киради.

Мазкур ҳал қилув қароридан норози бўлган тарафлар ҳал қилув қарори қабул қилинган кундан бошлаб бир ой муддатда шу суд орқали Самарқанд вилоят судининг иқтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъатига апелляция тартибида шикоят бериш мумкин.

Судья

Б.Х.Жураев

